

OLIV TA'LIMDA PEDAGOG KADRLAR MALAKASINI BAHOLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH USULLARINING AHAMIYATI

Qaxxarova Zilola Abdug'ani qizi

Toshkent viloyati, Olmaliq shahar,

19-IDUM Informatika va AT fani

o'qituvchisi, magistr

Annotatsiya. *Ushbu tezisdagi oliy ta'limda pedagog kadrlar malakasini baholash tizimini takomillashtirish usullarining ahamiyati haqida ma'lumotlar keltirilgan. Pedagog kadrlar malakasini baholashning zamonaviy yondashuvlari orqali e'tibor qaratilishi kerak bo'ladigan yangi texnologiyalardan samarali foydalanishi, online platformalardan unumli foydalanib, bilim va salohiyatini oshirish bo'yicha tushunchalar keltirilgan.*

Kalit so'zlar: *Baholash, ta'lim resurslari, xalqaro tajribalar, yangi texnologiyalar, online ta'lim, amaliy tajribalar, online platformalar.*

Abstract. *This thesis provides information about the importance of methods of improving the system of pedagogic personnel qualification evaluation in higher education. Concepts on the effective use of new technologies, the effective use of online platforms, and the increase of knowledge and potential are presented.*

Keywords: *Evaluation, educational resources, international experiences, new technologies, online education, practical experiences, online platforms.*

Hozirgi kunda yurtimizda hamkorlikka asoslangan ta'lim-tarbiya jarayonlarini rivojlantirishning zamonaviy islohotlari, ta'lim-tarbiya jarayonlari tizimidagi ilg'or tajribalarga asoslangan ilmiy-tadqiqotlarni o'rganish jadal tus olmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, 2019 yil 8 oktyabrdagi PF-5847-sonli "O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi hamda 2019 yil 6 sentyabrdagi PF-5812-sonli "Professional ta'lim tizimini yanada takomillashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Farmonlari, 2017 yil 20 apreldagi PQ-2909-sonli "Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi, 2017 yil 27 iyuldagi PQ-3151-sonli "Oliy ma'lumotli mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirish iqtisodiyot sohalari va tarmoqlarining ishtirokini yanada kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi, 2018 yil 5 iyundagi PQ-3775-sonli Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlarda faol ishtirokini ta'minlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar

to'g'risida"gi Qarorlari, 2020 yil 7 avgustdagi 466-sonli O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "O'zbekiston Respublikasida uzluksiz boshlang'ich, o'rta va o'rta maxsus, professional ta'lim tizimini tartibga soluvchi normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to'g'risida"gi qonuni ta'lim-tarbiya jarayonlarini tashkil etish va boshqarish faoliyatini takomillashtirishning huquqiy asoslari hisoblanadi.

Pedagog kadrlar malakasini baholash tizimini takomillashtirish usullari o'quv jarayonining sifatini oshirishda va nazorat o'lchovi sifatida ularning bilim va fikrlash qobiliyatlarini tahlil qilishda, ma'lumotlarni yangicha metodologik yondashuvini sezilarli darajada oshirishda juda muhimdir. Bu usullar quyidagilardan iborat bo'lishi mumkin:

1. O'qituvchilarning malakasini baholash uchun obyektiv va aniq kriteriyalar belgilash.
2. O'qituvchilarning malakasini baholash uchun o'quv jarayonlarini, sinflarni va darslarni monitoring qilish.
3. O'qituvchilarning malakasini baholash uchun o'quv jarayonlarida va sinflarda o'quvchilar bilan faol ishlash.
4. O'qituvchilarning malakasini baholash uchun o'quv dasturlarini va metodik materiallarni takomillashtirish.
5. O'qituvchilarning malakasini baholash uchun o'zlashtirilgan dars rejaları va boshqa pedagogik hujjatlarni yaratish.

Bu usullar o'qituvchilarning malakasini nazorat qilish, ularning o'zlashtirilgan dasturlarini amalga oshirish va o'quv jarayonlarida yaxshi natijalar olishga yordam beradi. Bu esa bilim oluvchilarning yangicha ko'nikmalarini oshirish va ta'lim sifatini yuqori darajada saqlash imkoniyatini beradi.

Pedagog kadrlar malakasini oshirish kurslarida baholanish uchun ko'plab online platformalardan foydalanish mumkin. Quyidagi eng mashhur va keng tarqalgan saytlardan foydalanish mumkin:

1. Coursera (www.coursera.org): Coursera dunyo miqyosidagi yetakchi universitetlar va tashkilotlar tomonidan taqdim etilgan onlayn kurslar to'plamini taklif qiladi. Bu platformada professorlar malakasini oshirish, pedagogika, ta'lim nazariyalari va boshqa yo'nalishlarda kurslar mavjud.
2. Udemy (www.udemy.com): Udemy onlayn ta'lim platformasi bo'lib, professorlar uchun maxsus kurslar ham mavjud. Bu platformada professorlar o'zlarining malakalarini rivojlantirish uchun turli kurslardan foydalanishlari mumkin.
3. edX (www.edx.org): edX dunyo miqyosidagi yetakchi universitetlar bilan hamkorlik qilib taqdim etilgan onlayn ta'lim platformasi. Bu platformada professorlar

uchun malaka oshirish kurslari, ta'lim texnologiyalari va boshqa yo'nalishlarda kurslar mavjud.

4. Khan Academy (www.khanacademy.org): Khan Academy bepul onlayn ta'lim resursi bo'lib, professorlar uchun ham foydali bo'lishi mumkin. Bu platformada ta'lim materiallari, video darsliklar va amaliy mashg'ulotlar mavjud.

Bu saytlardan biriga kirib, malaka oshirish kurslarini izlash va o'zlarini sinovdan o'tkazish imkoniyatiga ega bo'ladi. Har bir platforma o'zining foydalanuvchilariga maxsus imkoniyatlar va xizmatlar taklif etadi.

Xorijiy mamlakatlar baholash tizimi yoki qo'shimcha ta'lim olish qobiliyatini rivojlantirishda ancha ildamlab ketilganligi bizga ma'lum. Masalan, Amerika Qo'shma Shtatlari bo'ylab oliy ta'lim tizimi o'qituvchilari uchun malaka oshirish kurslarini topish va baholash uchun bir nechta yaxshi platformalar mavjud. Quyidagi platformalar Amerikadagi malaka oshirish kurslarini taklif qiladi:

1. Harvard University Online Learning (<https://online-learning.harvard.edu/>): Harvard Universiteti onlayn ta'lim platformasi orqali professorlar uchun malaka oshirish kurslarini taqdim etadi. Bu platformada ta'lim nazariyatlari, pedagogika, ta'lim texnologiyalari va boshqa yo'nalishlarda kurslar mavjud.

2. Stanford Center for Professional Development (<https://online.stanford.edu/>): Stanford Universiteti professorlar uchun malaka oshirish kurslarini onlayn shaklda taklif qiladi. Bu platformada ta'limning turli yo'nalishlarida kurslar, sertifikat dasturlari va maxsus ta'lim loyihalari mavjud.

3. Coursera for Campus (<https://www.coursera.org/campus>): Coursera for Campus platformasi universitetlar va akademik tashkilotlar uchun ta'lim resurslarini taqdim etadi. Bu platformada o'qituvchilar uchun malaka oshirish kurslari, pedagogika, ta'lim texnologiyalari va boshqa yo'nalishlarda kurslar mavjud.

4. edX for Higher Education (<https://www.edx.org/higher-education>): edX for Higher Education platformasi onlayn ta'limni ommaviy va akademik tashkilotlarga taqdim etadi. Bu platformada professorlar uchun malaka oshirish kurslari, ta'lim texnologiyalari, ta'limning yangi yo'nalishlari va boshqa kurslar mavjud.

Ko'rinib turibdiki, ta'lim jarayonida online ta'lim platformalaridan keng foydalanish, internet tarmog'ida axborot izlash, olish va saqlash masalasi o'quv-metodik manbalar tayyorlash va ularni tatbiq etish uchun dasturiy ishlanmalar yaratishga zarurat tug'iladi. Axborotni baholash va to'plash jarayonini osonlashtirish maqsadida tadqiqot loyihasi, ishning maqsadlari haqida tushuntirish, tekshirish jarayoni natijalaridan foydalanish, innovatsiya jarayonlari, xususiyatlari, axborot kommunikatsiya texnologiyalari yordamida tahlil qilinadi. Oliy va professional ta'limda, kadrlar malakasini oshirish kurslari birgalikda ta'lim-tarbiya jarayonlarini

yuqori saviyada tashkil etish, boshqarishning samarali modellarini ishlab chiqishda xalqaro tajribalarning o'rganilishi kasbiy rivojlanishda imkoniyat yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi 637-son Qonuni. 2020 yil 23 sentyabr.

2. Sh.M.Mirziyoyev.Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Toshkent. O'zbekiston. 2017 y.

3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947-sonli Farmoni. 2017 yil 7 fevral

4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5847-sonli Farmoni. 2019 yil 8 oktyabr.

5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Professional ta'lim tizimini yanada takomillashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-5812-sonli Farmoni 2019 yil 6 sentyabr.

6. Abdulxayeva X.T. Pedagog kadrlarni kasbiy kompetentligini baholash va tashhishlashning zamonaviy yondashuvlari va xorijiy tajribalar. International scientific and practical conference "Economics, management and digital innovation in education: modern trends and approaches" March 13, 2024.(137-bet)

7. N.Ismoilov, Q. Shodmanov. Professional ta'lim muassasalarida tashkil etiladigan pedagogik jarayonlar tahlili. Science and innovation.2022 y.

8. Nodirov J.M Shodmanov Q.O. Professional ta'lim muassaslarida ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish va boshqarishga oid xorijiy mamlakatlar tajribalarining qiyosiy tahlili (yaponiya misolida)."Экономика и социум" №6(109)-1 2023.(313-bet)

